

Spis treści

WSTĘP	7
CZŁOWIEK – KULTURA – UNIWERSALIA	19
Czym są uniwersalia?	19
Uniwersalia a kultura	21
O dwóch rozumieniach kultury	23
Autonomiczne i zależne wizje kultury	25
Współczesne przyrodnicze rozumienie kultury.	33
UNIWERSALIA A MUZYKA	42
Muzyka – wynalazek czy adaptacja?	42
Czy muzyka jest kulturowym wynalazkiem?	43
Perspektywa językowa	45
Dlaczego przy próbie ustalenia uniwersalności muzyki zawodzi perspektywa językowa?	51
Muzyka jako zjawisko biokulturowe	57
Co to jest muzyka?.	73
Substancja muzyki	75
Szczególna rola konstrukcji poznawczej muzyczności człowieka we współ- tworzeniu muzyki	80
Modułowy charakter poznawczej rzeczywistości muzycznej	82
Składniki poznawczej muzyczności	87
Robocza definicja muzyki	92
Pojęcie uniwersaliów muzycznych.	93
W STRONĘ NOWYCH PERSPEKTYW	98
Metody poszukiwania uniwersaliów muzycznych	98
Metody poszukiwania uniwersaliów muzycznych „od góry”	100
Metody poszukiwania uniwersaliów muzycznych „od dołu”	102
Znaczenie modelu językowego dla poszukiwania uniwersaliów mu- zycznych	108

Typologie uniwersaliów językowych a uniwersalia muzyczne	112
Trzy aspekty konstrukcyjne języka i muzyki i ich znaczenie dla systematyzacji uniwersaliów muzycznych	117
Trzy rodzaje uniwersaliów muzycznych	123
Muzyczne uniwersalia poziomu fonologicznego	123
Systemy i skale muzyczne	125
Rozciągłość systemu a podobieństwo oktawowo	139
Tonalność	141
Jednostka pulsu, wartości rytmiczne a organizacja czasu muzycznego	143
Muzyczne uniwersalia poziomu syntaktycznego	151
Jednostki muzyczne znaczące dla poziomu syntaktycznego	152
Relacje strukturalne	154
Gramatyki generatywne muzyki tonalnej	167
Reguły strukturalne w muzyce nietonalnej	174
Muzyczne uniwersalia poziomu semantycznego	178
Emocje podstawowe i sposoby ich wyrażania w muzyce	182
Cechy strukturalne muzyki a kodowanie emocji	186
Modulacja sentymentalna	190
Ekspresyjne frazowanie	193
ZAKOŃCZENIE	207
WYKAZ LITERATURY	213
INDEKS POJĘĆ	235